

SZERB ANTAL LEVELEI SZENTKUTHY MIKLÓSHOZ

Néhány héttel ezelőtt Szentkuthy Miklós könyvtárában egy Szerb Antal-kötetet vettem le a polcról, és kihullott belőle az alább közölt hét levél; több mint hatvanéves békés álmukat zavartam meg... (A 8. levelet a PIM kéziratárában Hegyi Katalin találta meg a Szentkuthy-levelezés rendezésekor.) Szentkuthy Miklóstól nemegyszer hallottam, mint megemésztethetetlen pszichológiai tényt közölve a történetet: egy alkalommal kérte Szerb Antalt, adja vissza egyik neki írt levelét, mert abban olyan gondolatokat fejtett ki, melyek nincsenek meg másolatban, és szüksége volna rájuk. Szerb Antal válasza az volt, hogy sajnálja, de ő soha egyetlen levelet nem tart meg. Mind megy a papírkosárba, miután elolvasta.

Ezt a történetet alátámasztja az, hogy nemrégiben, Szerb Antalné halála után, Szerb Antal hagyatékában nagyon kevés levelet találtak a PIM munkatársai.

Itt, e levelek olvasásakor érezzük, hogy ez mekkora kár. Mert igaz, hogy nagyon jól kirajzolódik e levelekből Szerb Antal játékos, charme-os intellektusa, melegszívű barátsága, sőt a háttérben Szentkuthy (akkor még Pfisterer) Miklós jelleme is. De sajnos ez utóbbi nagyon is hiányosan, és kettejük viszonyára vonatkozólag elmosódottan. Pontosan e levelek élettelté-

li hangvétele az, amely oly jóvátehetetlen űrt hagy bennünk a Pfisterer-levelek hiánya miatt. Még szerencse, hogy a FRIVOLITÁSOK ÉS HITVALLÁSOK önéletrajzi valóság X. fejezetében (egyetemi évek, 1926–31) Szentkuthy részletesen beszél Szerb Antallal szövődött barátságáról. – Szerb Antal két ízben írt Szentkuthy Miklós munkáiról (PRAE. *Erdélyi Helikon*, 1934; FEJEZET A SZERELEMRŐL. *Válasz*, 1936), Szentkuthy három esszében emlékezett barátja munkásságára (GONDOLATOK A KÖNYVTÁRBAN. *Válasz*, 1946; SZERB ANTAL. *Magyarok*, 1946; SZERB ANTAL NOVELLÁI. Bevezetés a MADELON, AZ EB-hez. 1947; mindhárom írás újraközölve: MÚZSÁK TESTAMENTUMA. Magvető, 1985.)

Szerb Antal tanulmánya John Smithről: CAPTAIN JOHN SMITH IN TRANSYLVANIA. *Hungarian Quarterly*, 1940. – „*La chair est triste, hélas! et j'ai lu tous les livres*” – Stéphane Mallarmé BRISE MARINE című versének első sora; Illyés Gyula fordításában: „*Szomorú, óh a test, s olvastam minden könyvet.*” – Szerb Antal tanulmánya W. B. Yeats-ről: YEATS MAGYAR TÁRGYÚ KÖLTÉMÉNYE. *Debreceni Szemle*, 1930.

Tompa Mária

111 Gower Street, London W.C.1. 1930. március 15.

Kedves Miklós,

képzelteti, hogy meglepő levele súlyos feladatok elé állít. Először is szokásomtól eltérőleg kézzel kell írnom, mert a gépirásnak Maga esetleg szimbolikus személytelenséget tulajdonítana. Másodszor és főképp: levelét, a túl-szenzitiv emberek furcsa taktikájával, olyan ügyesen formulázta meg, hogy belekényszerít engem valami sértő és jogtalan szuperioritás attitűdjébe, amitől iszonyodom.

Nézze, Miklós, egyelőre, munka-hipotézisként, vegyük úgy, hogy teljesen természetes dolog, hogy Maga ír nekem. Hiszen (úgy tudom) Halász Gábornak és más intimebb barátainak a köréhez tartozik, azok közé, akik nekem levelet szoktak írni, és ha történetesen otthon volnék, valószínűleg minden héten együtt volnánk, és jóban lennénk egymással. Aminthogy jóban is voltunk, amíg otthon voltam, legalábbis én Magát mindig a Nagyon Érdekesek kisszámú csoportjába osztottam, és örültem, ha rám szánta idejét.

Tehát: ha időközben nagyon szégyellné, hogy levelet írt nekem, rosszul teszi. És írjon máskor is.

Más dolog az, hogy meg vagyok győződve – ha Maga nem is írná expressis verbis –, hogy levelét elsősorban féltékenységből írta. Csak azt nem tudom, hogy ez a féltékenység személyes (egy bizonyos személyre vonatkozó) vagy pedig inkább valami komplikált és intellektuális dolog. Ha intellektuális: nagyon boldoggá tesz, ne haragudják, mert a legszebb bók, amit életemben kaptam. Ha személyes: csacsiság – és ebben az esetben igen fontos tényeket tudnék Magának írni, de Magának kell kezdeni, különben megbocsáthatatlan indiszkréciót követek el. Ha nem érti, rendben van, és menjünk tovább.

Magamról – mit tudok írni; tudja, ki vagyok. Szentimentális stréber, aki teljesen megbízhatatlan, mert a saját életét elhanyagolja a munkája kedvéért, és a munkáját elhanyagolja egészen jelentéktelen kis személyes ügyek miatt, máskor. A barátaim Tóninak szoktak szólítani, és nem Szerb Antal dr. úrnak. A barátaim tegezni is szoktak, de ehhez jelen esetben két pohár whisky is szükséges volna (amit különben ma este meg fogok inni a Maga egészségére, és a legközelebbi levelemben tegezni fogom).

Komoly dolgok: délelőttönként a British Museumban tenyészek, és a régi angol irodalom magyar vonatkozásait bogarászom. By-the-way, Miklós, mindjárt megkérem egy szívessegre, mert praktikus természetű vagyok. Nem nézne utána, hogy írtak-e magyarul bizonyos Captain John Smithről, aki a XVI. század végén Magyarországon és Erdélyben járt, és kalandjait később igen érdekes módon írta meg? Tudom, hogy Kropf Lajos foglalkozott vele a kilencvenes években, és több cikket írt róla angol lapokba – nagyon kérem, állítsa össze a rá vonatkozó magyar bibliográfiát. Nézze meg kérem a *Budapesti Szemle*, az *E. Ph. K.* és talán a *Vasárnapi Újság* 1890 és azt követő köteteit, a Múzeum és az Egyetemi Könyvtár cédula-katalógusát John Smith és Kropf Lajos alatt, és kérdezze meg Halász Gábort, aki mindent tud. Hallatlan szemtelenség az embernek új barátjától mindjárt két délelőtnyi munkát kérni, sőt egy kicsit amerikai is, bár ahogy Maga gondolja. Ha nincs kedve, ne csinálja.

Mondom, ezt csinálom délelőtt. Délután a hotelem közös termeiben lógok. Hol olvasok, hol társalgok. És hallatlanul egyedül érzem magam. De érdekes: ez is olyan dolog, amit meg lehet szokni. Meg az eseménytelenséget, amibe csak az a szenzáció világít bele, hogy hetenként ellopják egy-két zsebkendőmet a mosásban. Most nem jut eszembe, melyik angol mondja (talán Hergesheimer, aki amerikai): ha volna olyasmi, mint pokol, az elkárhozottak már rég otthonosan éreznék magukat benne.

Válaszoljon.

Szerb Tóni

London, 1930. ápr. 4.

Kedves Miklós,

szóval nem szeretsz könyvtárba járni; enyhén szólva nem értem. Részemről nem tudok más megoldást elképzelni, részben a filológiai kérdések, részben a saját életem

számára. „Könyvtár nélkül semmi vagyunk”, mondhatta volna Könyves Kálmán, a jeles magyar király, ha nemzetünk rendelkezett volna az ő idejében könyvtárakkal.

De hagyjuk a halandzsát, amíg nem tudom, hogy mi a véleményed általában a halandzsáról. Én nagyon szeretem, mert oly szelid és biztos módja az önkifejezésnek, oly nyíltan és félreérthetetlenül kimondja: nézz nyugodtan a fejembe, ó atyám fia, nincs benne semmi, semmi. De a legtöbb ember nem veszi jó néven.

Hon- és nő-talanság (sőt nyug- is) egyaránt gyötör, a torkom is fáj, és fáradt is vagyok. Roskatag önbizalmamat az tartja fenn, hogy tegnapelőtt csináltam egy álom-analízist, ami később olyan helyesnek bizonyult, hogy magam is meg voltam döbbenve. A mai este, úgy képzeltem, hogy az intelligens heidelbergi ifjúval leszek, aki kedden tűnt fel a látóhatáron, de a heidelbergai fiatalember reggel letelefonált, kifogástalan német nyelven, és a vacsora-után problémája megint előttem áll, szokott megdöbben-tőségében. Sörözni nem megyek, mert fáj a torkom, és nem érzem egészen jól magam.

La chair est triste hélas et j'ai lu tous les livres. Azt hiszem, így mondja az illető. De a névelőkre sose merek megesküdni.

Olvastad halhatatlan Vörösmarty-tanulmányom bevezető részét az utolsó *Minervá*-ban? Ha nem, haladéktalanul olvasd el, és írd róla, alkalomadtán.

Oly rémes, hogy az Enyedi utcában lakol. Én is laktam ott, és a neve hallatlanul evokatív a számomra, dolgokat, amikről jobb nem beszélni.

Ajánlom figyelmedbe W. B. Yeats költészetét. Szerettem volna nagy tanulmányt írni róla, de aztán összezsugorodott négy gépelt oldallá, és csak egy magyar tárgyú verséről szól. Amióta Pestről elmentem, nem tudok írni, és ezt öröndetes eseménynek tartom. Azt hiszem, a stílusom most van születőben valahol.

Miklósom, érd be ma ennyivel, növekvő torokfájásomra való tekintettel. És írd azért, változatlan buzgalommal,

őszintén a tiéd

Tóni

Páris, 1930. ápr. 17.

Kedves Miklós,

szellemtörténetileg elég nehéz volna skatulyázni levélírói stílusodat; Sturm und Drangnak eléggé stürmisch, de ez a folytonos önkínzás minden mellékmondat élén csak egy post-dosztojevszkiánus periódusban lehetséges, és a modern iskolából, amit Yeats a tragikus nemzedék után következő komikus nemzedéknek minősít, átvetted a perspektivikus és tanult iróniát. Mindazonáltal sajnállok, hogy „szépirodalmi” vágyakat engedsz sarjadni magadban, mert önnön tapasztalatomból tudom, mennyire el tudja ez savanyítani az ember életét. Utóbbi időben kétszer is nekifutottam egy-egy merész géppel írt kalandnak, és a lázas izgalomban megírt obligát 40 oldal után (nálam, ha megmozdulok, az 40 oldal) mély sóhajjal tértem vissza a filológiához. Félek, hogy ez lesz a te sorsod is. Nagyon is minden hájjal megkentek vagyunk, nagyon is tudjuk, hogy nem szabad írni, semhogy valaha is tudjunk produkálni. De hidd el, nem fontos. Gondold el, micsoda barmok olvasnák legfőbbpártervezésű perverzitásaidat, ha regényt írnál, és vonulj vissza a nem-produkálás gögös szemérmébe.

Szemrehányásokat teszel, hogy egymás mellé levelezünk, de szemrehányásaidnak a konkrét értelme az, ha jól látom, hogy én vagyok az, akinek kutya kötelessége a te problematikádba behatolni, ha össze akarunk hangolódni. Lehet, hogy igazad van, de álláspontod enyhén szólva egocentrikus, és attól félek, hogy a tudatod mélyén va-

lami olyasfajta vízió él a barátságról, hogy te szidod magadat, és a másik mégis csodál téged. Miklós, sokkal öregebb egyedlelkér vagyok, semhogy ne látnám meg a gőgöt minden alázatosságban, és jobb szeretném, ha egy kicsit nyiltabban gőgös volnál.

Mindazonáltal ne várd tőlem állandóan azt, hogy leborulva imádjalak. Én csak nőket szoktam leborulva imádni, és azokat is csak régebben. Törődj bele a distanciába és a közönybe, ami minden barátság alapja, és ne akard, hogy mi ketten mithoszt valósítsunk meg.

Bocsásd meg, hogy ilyen nyers vagyok. Talán ez männlicher Protest, amiért a leveledben femininnek minősítettél. Nagyon sokféle vagyok, mint mindenki, és a levélben az ember tetszés szerint választhatja meg az attitűdjeit.

Egyébként Párisban vagyok egy-két hétre húsvéti alkalmából, a válaszod akár Párisba, akár Londonba írod, megkapom, de jobb, ha Párisba írsz. Vörösmartymra vonatkozó véleményedre örült kíváncsi vagyok.

Oelet:

Tóni

35 rue de Lyon, Paris

London, 1930. ápr. 29.

Kedves Miklós,

I am so sorry. Igazán nem gondoltam komolyan utolsó leveletemet, és teljesen igazad van, hogy felhasználtam az első kezem ügyébe eső pszichiátriai gorombaságot, hogy a fejedhez vágjam. De amilyen nyakatekert idegismerő vagy, talán meg fogod érteni: emberek, akik, mint én, egész életüket valami csakugyan feminin kedvességgel szaladgálják le, akik minden kiskutyával elbeszélgetnek az időjárásról, és zokognak, ha egy hordár nem szereti őket, időnként ellenállhatatlan kényszert éreznek, hogy nyerssek legyenek, természetesen azokkal szemben, akik legközelebb állnak. Leveleddel egyidejűleg egy egész csomó goromba levelet menesztettem Pestre, melyre megannyi sértődött válasz érkezett, és most hatalmas munkámba kerül pacifikálni a baráti kedélyeket.

És szerettem a felhördüléseted, méltóságteljes volt, és nem volt mértéken felül goromba. A két oldalnyi világnézet is jólesett, és milyen igazad van, hogy a probléma problématikája az egyedül érdekes. Az én nézetem szerint, akárhogy is megvetsz érte, ez inkább idegorvosi, semmint filozófiai kérdés – az öregedés, az anyagi gondok, a fejünkre növvő szexuális nyomorúságok és a sörivás az – egyetemi-hallgató-korunkbeli – problémákat nagyobbára megszüntetik. Igaz, hogy jut is, marad is. Eljutottam valamihez, amit némi eufemizmussal világnézetnek lehetne hívni, ha a szó nem volna olyan utálatos; az az egy jó tulajdonsága megvan, hogy szorosán a testemhez van szabva – de az ellentmondások egy kicsit idétlenné teszik. Meg aztán olyan összetékelt dolog: egy kis Bergson, egy kis pragmatizmus, hogy össze ne dőljön, egy kis Nietzsche, Lautsprecher gyanánt, sok pszichoanalízis a pincében, és aztán egészen inadekvát ügyek: jó régi preraffaelita esztétaság, az Action Française Halász Gáboron át, szeliden ölelkezve az Economic Interpretation of Historyval, Novalis kék virágja és a saját enyhe lefolyású neurózisom.

De én nem tartozom azok közé, akik „elvéreznek egy gondolaton”. Az emócióimba halok bele, és még inkább az emócióim hiányába. Die Niederlage des Gefühls vor dem Leben. Erről köteteket lehetne írni – de minek, mondd, minden tudatosítás csak el-

mérgesíti a dolgot. Az életem aprócseprőségeiről szívesebben írnék, de nem tudom, hogy érdekel-e. Nemrégiben úgy éreztem, hogy valami misztikus megoldás felé közeledek, vagy hogy visszatálok a fiatalságom elsüllyedt kertjébe, de most már megint fakul az érzés. Most már valami settled, valami végérvényes van bennem, valami nyugodt, amit utálok, és a „saját” oshoz oly nehéz az út. Az összetett szavak nem jönnek már maguktól, mint neked, és könnyebben megy közérthetően kifejeznom magam.

De azért... de azért. Játékos kis eksztázisok még felemelik olykor a házak tetejét, és az irracionális még él valahol bennem. Nem tudok másokat megérteni, sohase tudtam, de időnként még meg tudom érezni a nagy áramot, a Delejt, ahogy Madách őexcelenciája nevezi az ember tragédiájára vonatkozó leiratában, a Delejt, mondom, ami egyébként nem létezik.

De hagyjuk. Látod, képtelen vagyok levelet írni, a levélforma önellentmondás, mert az ember nem lehet egyszerre irodalmi és közvetlen, hacsaknem egy módon: ha összeviszza fecseg. És azt se te, se más komoly és értékes barátaim, nem szeretik. Ő, úgy megnehezítitek a dolgomat!

Isten veled, Miklós, írd mielőbb. Addig is.

T.

111 Gower Street, London W.C.1. 17/5/30.

Kedves Miklós,

Szombat és vacsora előtt – ez már nagyon weekend, a nagyáruházak délben becsuktak, az utcán most csak éhes hinduk járnak, és aki szép lány van Londonban, most már valószínűleg mind nagyon jól érzi magát...

...kezdhethném impresszionista modorban, és most is, mint mindig, valahányszor George Moore végtelen önéletrajzainak valamelyik kötetét olvasom, megállapítom, hogy a szívem mélyén impresszionista vagyok, és amióta ez a „műfaj” kiment a divatból, tulajdonképpen nem találok a helyemet, irodalmilag, és a filológiába menekülök, ábrándos föliánsok közé. A fenéig érő prousti analízisek, a fél-asszociációk idő előtti felöklendezése à la Joyce, a hitteljes írások, a néplélek izomzata, Cocteau és a pán-emocionalizmus nem sokat mondanak nekem, és a háborús regények azt hiszem senki rendes embernek nem mondanak semmit. Azokat szeretem, akik hívek maradtak az impresszionizmus bensőséges impotenciájához, akik még mindig nem akarnak semmit, pedig állítólag keresztülestünk a világháború cezúráján, mint egy rosszul sikerült alexandrin: Giraudoux-t, Paul Morand-t, Virginia Woolfoot, Huxleyt, Stracheyt, Katherine Mansfieldet, George Moore-t, Rebecca Westet és más divatosokat, akik tulajdonképp már kimentek a divatból, csak a divat nem tudja. A magyar irodalomból nem szeretek senkit, Szabó Laci novelláit és a magam kiadatlanjait kivéve. Azonkívül van egy Molnár Ákos nevű fiatalember, aki tudna írni, ha nem kereskedelmi érettségít tett volna. De ez köztünk maradjon.

Apropos Seventeenth Cent. Engl. Criticism, ma a kezemben volt a Palladis Tamia eredeti kiadása; Istenem, mily ostobák voltak az emberek hajdanán. Ez a Francis Meres folyton egy lélegzetre füttyüli Shakespeare-t és Warnert, az *Albions England* szerzőjét. De azért ne félj a szakdolgozattól; írd meg olyan rosszul, ahogy csak tudod – annál jobban fog tetszeni illetékes köröknek. És vigasztaljalak... de miért? nincs semmi bajod, eltekintve attól, hogy a világon vagy. És erre nincs vigasztalás. Ha nem vennéd cinizmusnak, azt mondanám, igyál sört rendszeresen. Rajtam is az segít legjobban. De fiatalemberek ezen meg szoktak sértődni, nem tudom, miért.

Isten veled, Miklósom, szeretném, ha itt volnál, holnap kimehetnénk a zöld fenébe, pl. Hampton Courtbá, Wolsey emlékezetéhez, ott még nem voltam. Írj.

T.

111 Gower Street, W.C.1. 18/6/30.

Kedves Miklós,

kis hamis, ledér és kicsapongó múltkori levelednek nagyon örültem, mert igen jól esett olvasni, és mert gondolom, neked is jót tesz az ilyesmi. Hogy olyan sokáig nem válaszoltam, az főképp azért volt, mert szégyelltem magam. Ti. hogy nem tudok hasonló csemegével kedveskedni, itteni túlságos életszentségem miatt. De azóta múlt vasárnap sikerült némi tapasztalatokat gyűjtenem az angol női bőrfelületekre vonatkozóan – amiket ugyan nem fogok közölni veled, lényem csodálatos diszkréciójánál fogva (vagy mondjuk velemszületett szerénységemnél fogva, ahogy stréberék szokták mondani); de mindenesetre elmúlt veled szemben való Minderwertigkeitsgefühlöm, és újra nyugodtan írok.

Ami megdöbbentett leveledben, az a fiatal-prousti attitűd volt, ahogy te az esemény-élményt rögtön irodalomká akarod átértékelni. Miklósom, ez nagyfokú és veszedelmes naivitás. Hogy utírozva fejezzem ki magam: az irodalomban egyedül az irodalmi élmények számítanak, az olvasmányok, a gondolatok etc. azok a dolgok, amiket Gundolfék Bildungserlebnisnek neveznek. Nézetem (szerény) szerint csakis ezek formálják az alkotást, az Urerlebnisek egészen irrelevánsak, és körülbelül a véletlen, a kiszámíthatatlan szerepét játsszák az alkotásban.

De amellett nemcsak hogy nem lehet jó író az, aki azt írja meg, amit személyesen élt át, hanem az életének a vitális értékét is rettenetesen lecsökkenti az írói cenzúra az eksztázis pillanatokban. Az ember basszék és grejfoljon és szeresse a jó vacsorákat és a sört főképp és az okos embereket – és azután mindettől egészen függetlenül zárkózzék be a könyvtárba vagy a dolgozószobájába, és olvasson és írjon. A kettő külön számlára megy. Egyébként: I. *Tomio Kröger* és Th. Mann egyéb iratai – nem tudom, mi a véleményed, de azt hiszem, hogy ő korunk legnagyobb „alkotáspszichológusa”, ahogy halhatatlan Németh Tónink mondaná.

Egy kicsit atyai voltam, talán, de úgy érzem, hogy ebben a témakörben bizonyos fokig fel vagyok jogositva, éveim és tapasztalataim nagyobb száma által. Ami engem illet, iskolákat látogatok és népi jellegű vasárnapi és szentimentális jellegű éjszakai parkokat Londonban és a környékén – és visszatértem William Blake profétikus írásaihoz, amiket tulajdonképpen sosem szerettem, de annyira idegesítenek, hogy szeretek velük foglalkozni. Avégén egy nagy pszichoanalitikus lófész fog ebből kijönni. (Apropos, nem is hiszed, hogy megdöbbentett az első csúnya szó leveledben). Legközelebbi leveledet Párisba ird, 35 rue de Lyon.

Oelet:

Tóni

Budapest, 1931. jan. 17.

Kedves Miklós,

én majdnem minden este a Centrálban vagyok, és mindig nagyon örülnék neked. Óvatosságból telefoníts be, mielőtt odajönnél, és ha ott vagyok, akkor telefonon közlöm veled jelenlétemet. Hétfőn egyébként várunk oda.

Oelet:

Szerb Tóni

Mr. Miklós Pfisterer
55 Cleveland Square,
London W.2.

Budapest, 1931. dec. 26.

Kedves Miklós,

„rapszódikus barátságunk mélypontjáról”, mondod, hadd írjak én is, most rajtam a sor, mert te vagy Londonban, és én vagyok elkéservede és mélyponton. Nem tudom, melyik az a Cleveland Square, de a W.2. után ítélve igen előkelő lehet, talán bizony Mayfair, és könnyű neked.

Nem nagyon tetszenek nekem a te stúdiumaid, azt hiszem, úgy fogok veled járni, az anglistika terén, mint az irodalom terén Szabó Lacival, aki egyre-másra írja meg az én novellalehetőségeimet, de jobban, mint én. Az ilyesmit nehéz elviselni.

És überhaupt nehéz elviselni, ami történik és aki van. Több kellemetlenségem, gondom, mérgem, ellenségem van, mint egy textilkereskedőnek. Ha rövidesen nem történik velem valami egészen váratlan nagyszerű, hát nagyon dühös leszek. Most látom, hogy tavaly milyen jól ment nekem. (Gondolod, hogy jövőre is ezt fogom mondani?) Tulajdonképpen annyit kerestem, amennyi időt hajlandó voltam pénzkeresésre fordítani. Idén? direkt idealista lettem a pénztelenségtől. Miután se fordítás, se tanítvány, se megírandó disszertáció, se elhelyezhető essay nincs, kijelentem, hogy megvetem a banausikus munkát, és magamnak dolgozom, mint a madár a virágos ágon. Azzal kezdtem, hogy felfrissítettem görög nyelvtani ismereteimet, és egy tiszteletre méltó barátom oldalán nekiültem Platón eredeti szövegének. De ha a világ nem hajlandó meggondolni magát és megszüntetni ezt a válságot, ami van, még a szanszkritra is sor kerülhet.

Nagyon vágyódom Londonba. Részint oda és részint innen el. Hogy utálok néme-lyeket! Megkóstoltad már az angol sört? Hogy bírod az életet?

Egy baráti tanácsot: ne hanyagold el az élő angol írókat, itthon úgysem juthatsz hozzájuk nagyobb mennyiségben, és a XVII. századi prédikátorokról szóló műveket úgysem szokta az ember megírni, viszont a modern regényekkel nagyon intelligens lehet társaságban. Különbön oly mindegy. Rengeteget olvasok, de főképp azért, hogy magamnak hangsúlyozzam, hogy én olyan vagyok, aki olvas, és hagyjanak békében.

Szeretem azokat, akik nincsenek Pesten, a távolság jól áll archoz. Szervusz, írdál, kézsók, és köszönöm a karácsonyi lapot,

Tóni